

TLAČOVÁ SPRÁVA

11. november 2025

Nežnú revolúciu si Kino Lumière pripomenie strihovým dokumentom aj trezorovým filmom

Deň boja za slobodu a demokraciu si pripomíname 17. novembra. Pri tejto príležitosti Kino Lumière uvedie dva filmy, z ktorých jeden sa vracia priamo k udalostiam Novembra 1989 a druhý je odkazom na dobu, keď mnohé z diel v čase normalizácie končili v trezore.

Dokument *Hudba + revolúcia = Nežná revolúcia* (2024) Slavomíra Zrebného uvedieme v sobotu 15. novembra o 17.00 hod., trezorový film *Dovidenia v pekle, priatelia* (1990) Juraja Jakubiska sa premietne v nedeľu 16. novembra o 18.30 hod.

Film režiséra Slavomíra Zrebného *Hudba + revolúcia = Nežná revolúcia* je strihový dokument, ktorý sa v Kine Lumière bude premietiť v slovenskej kinopremiére. Autorom projektu a scenára k filmu je tvár Novembra '89 Ladislav Snopko, ktorý stál za výberom hudby a archívnych materiálov a nahovoril aj komentár k filmu. Podľa neho ide o film v hlavnej úlohe s hudbou revolúcie, pri ktorom vychádzal z myšlienky, že prostredie manifestujúcich občanov počas Nežnej revolúcie je atmosférou súdržnosti a vzájomného porozumenia totožné s mentalitou publika dobrého rockového koncertu.

„Držím sa základnej línie, že ide výlučne o výber z archívov. Teraz už viem, že to je dynamický materiál,“ povedal o koncepte filmu Ladislav Snopko pre mesačník Film.sk. *„Čerpám najmä z televíznych archívov. A dôležitý je aj film z archívu Slovenského filmového ústavu, ktorý vyrobil Videofilm Koliba o alternatívnom festivale Čertovo kolo v roku 1988 v réžii Štefana Semjana s kameramanom Martinom Štrbom.“* Vo filme divácividia nielen zábery z Novembra 1989, ale najmä vystúpenia umelcov počas novembrových dní i koncertov a podujatí venovaných vydobytej slobode.

„Film sa začína Martou Kubišovou a jej Modlitbou pre Martu, ktorú a cappella zaspievala 29. novembra 1989 počas prvého stretnutia vedenia VPN s Občianskym fórom v Historickej budove SND, kde sme sa v priamom prenose dozvedeli o zrušení vedúcej úlohy strany“, približuje film Snopko. *„Potom sa odvíja od roku 1963 vystúpením Joan Baez na pamätnom pochode na Washington. Ďalej sa to valí cez Jimiho Hendrixa, hrajúceho americkú hymnu na Woodstocku, až k nám domov na Koncert mladosti v Pezinku, Čertovo kolo, Folkovú Lipnicu cez Bratislavskú lýru 1989, kam Joan Baez pozvala Václava Havla a Ivana Hoffmana, aby to napokon vyvrcholilo na Námestí SNP Nežnou revolúciou. Pokračujeme cez koncerty k výročiam revolúcie, ktoré mali rovnakú atmosféru, a pre mňa najlepšie prevedení slovenskú hymnu s Jurajom Benetinom a Joan Baez, ktorú nahráli v marci 2018 pre hnutie Za slušné Slovensko. Na záver programu – znovu Marta Kubišová a jej Modlitba pre Martu, ale tentoraz z hradu Devín.“* Vo filme tiež odznejú piesne *Do batôžka* od Milana Lasicu a Jara Filipa alebo *Sľúbili sme si lásku* od Ivana Hoffmana, ktoré sú spolu s *Modlitbou pre Martu* už navždy späté s Novembrom '89 a Nežnou revolúciou.

Film *Dovidenia v pekle, priatelia* režiséra Juraja Jakubiska patrí k dielam, ktoré boli zakázané. Jakubisko ho začal nakrúcať v roku 1970, keď do tvorivého procesu zasiahla normalizácia. Film, ktorý vznikol v koprodukcii s Lichtenštajnskom a Talianskom, Jakubisko nestihol dokončiť. Finálnu podobu dielu dal taliansky producent Moris Ergas, ten však nerešpektoval Jakubiskove predstavy a pozmenil celé myšlienkové vyznenie diela. Jakubisko sa od filmu dištancoval, vrátil sa k nemu až po Nežnej revolúcii, keď dokrútil niekoľko scén s pôvodnými hercami, pričom do rozprávania vložil aj rétoriku a motívy z Novembra 1989. Dvadsať stratených rokov pripomína aj text pred úvodnými titulkami filmu: *„Tento film je venovaný všetkým spolupracovníkom a hercom, ktorí sa nedožili premiéry, a ktorí už nikdy nepocítia na svojich pleciach ťarchu slobody.“*

V centre filmu, ktorý sa odohráva na dedinskom sídle, stojí skupina čudáckych ľudí. Oddávajú sa neobvyklým a bizarným radovánkam, ktoré sprevádzajú úvahy o živote a smrti, filozofické meditácie, surrealistické motívy, ale aj narážky na národnú tému. Všetko sa odvíja v retrospektíve, pretože svet je nenávratne postihnutý katastrofou, pred ktorou sa dá zachrániť len v arche. *„Tento film rozpráva príbeh o dvoch mužoch a jednej žene – čo je pre Jakubiska už tradičná téma, ktorí žijú veľmi zvláštny život,“* charakterizuje film estetik a filozof Peter Michalovič v monografii o Jakubiskovi, ktorú napísal s českým estetikom a filozofom Vlastimilom Zuskom a vydal ju Slovenský filmový ústav (SFÚ) v roku 2005. *„Lenže slovo ‘príbeh’ môžeme použiť len vtedy, keď ho budeme relativizovať úvodzovkami, pretože o príbehu v tradičnom zmysle slova nemôže byť ani reči. Presnejšie by bolo povedať, že Jakubisko sa pokúsil zobraziť rôzne scény zo spolužitia Rity, Petrasa a Plukovníka, a to hneď z dvoch po sebe nasledujúcich životov.“* Podľa neho život hlavných postáv vo filme pripomína jeden dlhotrvajúci happening, ktorého pravidlá vznikajú ad hoc a zanikajú spolu s aktérmi. Prísny poriadok je v ich živote nahradený anarchiou.

Film vyniká bohatou obrazotvornosťou. Jakubisko bol nielen jeho režisérom, ale spolu s Karolom Sidonom napísal aj scenár a stál tiež za kamerou. V hlavných úlohách vystupujú Olga Schoberová (Rita), Ján Melkovič (Petras) a Nino Besozzi (plukovník), nakrúcalo sa v Liptovskom Jáne, na Štrbskom plese, v Žiarskej doline, Korytnici či Lakšárskej Novej Vsi. V roku 1999 bol film zaradený medzi desať umelecky najhodnotnejších slovenských filmov deväťdesiatych rokov v ankete členov Slovenskej filmovej a televíznej akadémie, ktorá bola vyhlásená počas Prehliadky slovenskej hranej filmovej tvorby 90. rokov. V Kine Lumière sa film premietne z 35 mm kópie.

Filmy *Hudba + revolúcia = Nežná revolúcia* (2024) Slavomíra Zrebného a *Dovidenia v pekle, priatelia* (1990) Juraja Jakubiska sa premietnu počas víkendu 15. a 16. novembra. V pondelok 17. novembra bude Kino Lumière zatvorené.

[Viac informácií o filme a projekcii Hudba + revolúcia = Nežná revolúcia](#)

[Viac informácií o filme a projekcii Dovidenia v pekle, priatelia](#)

[Viac informácií o filme Dovidenia v pekle, priatelia](#)

Slovenský filmový ústav je príspevkovou organizáciou v zriaďovateľskej pôsobnosti MK SR

kontakt: Simona Nôtová, tlačová tajomníčka SFÚ, tel.: +421 2 5710 1542, simona.notova@sfu.sk